

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 3140/2020
13.05.2021. године
Београд

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Божидара Вујичића, председника већа, Весне Субић и Јелице Бојанић Керкез, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., кога заступа пуномоћник Иван Перковић, адвокат из ..., против тужене Републике Србије – Министарство одбране, коју заступа Војно правобранилаштво са седиштем у Београду, ради утврђења и накнаде штете, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 1618/19 од 17.01.2020. године, у седници већа одржаној дана 13.05.2021. године, донео је

РЕШЕЊЕ

УКИДА СЕ пресуда Апелационог суда у Београду Гж1 1618/19 од 17.01.2020. године и предмет враћа другостепеном суду, на поновно одлучивање о жалби тужене.

Образложење

Пресудом Првог основног суда у Београду П1 928/18 од 20.12.2018. године усвојен је тужбени захтев тужиоца, па је утврђено да је тужилац АА из ... засновао радни однос код тужене Републике Србије – Министарство одбране на неодређено време, да је био у радном односу код туженог у периоду од 14.10.2013. године до 23.09.2015. године; обавезана је тужена да тужиоцу на име накнаде штете због изосталих зарада у периоду од 14.10.2013. године до 23.09.2015. године плати појединачно наведене износе са законском затезном каматом на сваки појединачни износ почев од доспећа до исплате, све ближе наведено у изреци пресуде; обавезана је тужена да тужиоцу у радну књижицу упише радни стаж за период од 14.10.2013. године до 09.03.2015. године, као и почев од 15.07.2015. године; обавезана је тужена да тужиоцу, на име трошкова парничног поступка, плати укупан износ од 282.100,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж1 1618/19 од 17.01.2020. године, преиначена је првостепена пресуда у ставу првом и другом изреке, па је одбијен тужбени захтев којим је тужилац тражио да се утврди да је засновао радни однос код тужене Републике Србије, Министарство одбране на неодређено време, да је био у радном односу код тужене у периоду од 14.10.2013. године до 23.09.2015. године и да се обавезе тужена да му на име накнаде штете због изосталих зарада у периоду од 14.10.2013. године до 23.09.2015. године плати износе ближе наведене у изреци пресуде, са каматом почев од дана доспећа сваког појединачног износа до исплате; укинута је првостепена пресуда у ставу трећем изреке и одбачена тужба у односу на тужбени захтев којим је тужилац тражио да се обавезе тужена да му у радну књижицу

упише радни стаж за период од 14.10.2013. године до 09.03.2015. године, као и почев од 15.07.2015. године; преиначено је решење садржано у ставу четвртог изреке првостепене пресуде и одбијен захтев тужиоца којим је тражио да се обавезе тужена да му на име трошкова парничног поступка плати укупан износ од 282.100,00 динара и обавезан тужилац да туженој на име трошкова првостепеног парничног поступка плати износ од 39.750,00 динара; обавезан је тужилац да туженој на име трошкова жалбеног поступка плати износ од 22.500,00 динара; одбијен је захтев тужиоца за накнаду трошкова жалбеног поступка, као неоснован.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужилац је благовремено изјавио ревизију, због битне повреде одредаба парничног поступка, погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања и погрешне примене материјалног права.

Врховни касациони суд је испитао побијану пресуду, у смислу члана 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ бр. 72/11 ...18/20), па је утврдио да је ревизија тужиоца основана.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац се пријавио на јавни конкурс тужене објављен у листу „Одбрана“ 15.09.2012. године, за пријем у професионалну војну службу у својству официра техничке, грађевинске и музичке службе на неодређено време. Војна пошта је 17.11.2012. године обавестила тужиоца да је ушао у поступак за пријем у професионалну војну службу у својству официра и позвао га да дође 23.11.2012. године, ради даљег спровођења изборног поступка, односно приступања психолошком тестирању и физичкој провери, а 21.02.2013. године обавестила тужиоца да је ушао у даљи поступак за пријем у професионалну војну службу у својству официра на неодређено време, те је позван да дође 28.02.2013. године ради даљег спровођења изборног поступка. Управа за кадрове, сектор за људске ресурсе при Министарству одбране обавестила је тужиоца 28.05.2013. године да је министар одбране донео одлуку о избору кандидата за пријем у професионалну војну службу у својству официра, техничке, грађевинске и музичке службе на неодређено време број ...-... од 26.04.2013. године, која је достављена тужиоцу ради упознавања, а у којој је, између осталог, изабран и тужилац под редним бројем ..., као специјалиста струковни ... . Тужилац је у периоду од 07.05. до 29.07.2013. године похађао програм оспособљавања кандидата у својству официра ... и стекао квалификацију и звање официра ... . Међутим, све до 22.09.2015. године није донета наредба начелника Генералштаба Војске Србије о постављењу тужиоца, односно пријему у професионалну војну службу. Тек наредбом начелника Генералштаба Војске Србије број ...-... од 22.09.2015. године тужилац је постављен по мирнодопској формацији на место ... у ... бригади у...батаљону ... .

Решењем Повереника за инфомације од јавног значаја од 21.05.2014. године поништено је решење Министарства одбране Регионалног центра Министарства одбране Нови Београд од 17.03.2014. године и предмет враћен на поновни поступак, а решењем тужене од 17.06.2014. године поново је одбијен захтев тужиоца за исправку и брисање података о личности тужиоца из јединичног картона. Тужилац је, на основу информација од 10.12.2014. године, обавештен да је на основу резултата јавног конкурса министар одбране донео одлуку о избору кандидата за пријем у професионалну војну службу на неодређено време, међу којима и тужилац, а лица која

су учествовала у процесу селекције имају статус кандидата за пријем у професионалну војну службу све до коначног акта о пријему у професионалну војну службу односно до доношења указа Председника Републике Србије о наредби министра одбране о пријему у професионалну војну службу, да одлука о избору кандидата не подразумева доношење наредбе о пријему у професионалну војну службу, а да је након завршене обуке за оспособљавање тужиоца, Сектор за људске ресурсе на основу службене евиденције, података са којима располаже дошао до сазнања да конкурсна комисија није располагала свим подацима у време доношења одлука о избору кандидата који се тичу тужиоца.

Имајући у виду овако утврђено чињенично стање првостепени суд је закључио да је тужилац на основу одлуке министра одбране број ...-... од 26.04.2013. године, која је донета применом члана 18. Уредбе о пријему у професионалну војну службу („Службени гласник РС“ бр. 112/2008, 34/10) примљен у професионалну војну службу у својству официра, те да је тужена била дужна да након тога са тужиоцем заснује радни однос тако што ће закључити уговор о раду у смислу одредбе члана 34. став 1. наведене Уредбе, да је тужилац наведеном одлуком и формално примљен у војну службу а да околности односно чињенице које је комисија сазнала након избора кандидата у погледу испуњања услова тужиоца за професионалну војну службу, не могу бити од утицаја на промену одлуке тужене. С обзиром да је усвојио тужбени захтев у вези заснивања радног односа тужиоца код тужене, првостепени суд је туженог обавезао да тужиоцу исплати накнаду штете због изосталих зарада у спорном периоду и тај период упише у радну књижицу тужиоца као радни стаж.

Другостепени суд је преиначио првостепену одлуку и одбио тужбени захтев сматрајући да је тужилац у спорном периоду имао статус кандидата за пријем у професионалну војну службу, а све у смислу Закона о Војсци Србије и Уредбе о пријему у професионалну војну службу. Наиме, у спорном периоду министар одбране није донео наредбу о пријему у професионалну војну службу тужиоца и Председник Републике није донео Указ о произвођењу у чин официра тужиоца, из чега произлази да тужилац није код тужене засновао радни однос на неодређено време, а на тужиоцу је био терет доказивања да је ради заштите својих права – недоношења формалног решења о његовом постављењу односно Указа о постављењу користио правне лекове, да је то учинио у законом прописаној процедури, поштујући цитиране норме из другостепене одлуке, а што тужилац није доказао. Због чињенице да у раду органа тужене није било незаконитог и неправилног рада, нема основа за одговорност тужене у смислу одредбе члана 172. Закона о облигационим односима, односно основа за накнаду штете тужиоцу због изосталих зарада у спорном периоду, па нема ни обавезе тужене да упиште тужиоцу радни стаж у спорном периоду у радну књижицу.

Основано се ревизијом тужиоца указује да другостепени суд, због погрешне примене материјалног права, није потпуно утврдио чињенично стање у погледу поступања тужиоца у вези заштите његових права – неподношења формалног решења о његовом постављењу, као и у вези са тим постојања одговорности тужене због незаконитог и неправилног рада.

Другостепени суд није имао у виду доказе који су изведени у поступку у вези обраћања тужиоца надлежним органима због недоношења решења односно наредбе о пријему у професионалну војну службу. Због нетачних података који су уписани у

јединачни картон тужиоца, а због кога је тужена сматрала да тужилац не испуњава услове за пријем у професионалну војну службу тужилац се обраћао надлежним органима тужене, захтевом за исправку и брисање података, који је решењем Центра МО Нови Београд I Уп - број ...-... од 07.03.2014. године одбијен, а против тог решења тужилац је изјавио жалбу Повернику за инфомације од јавног значаја и заштиту података о личности, која је усвојена решењем Повереника број 07-00-01-'51/2014-06 од 21.05.2014. године и поништено наведено решење Министарства одбране Републике Србије, Регионалног центра МО Београд, Центра МО Нови Београд Уп-1 бр. ... од 07.03.2014. године и предмет враћен на поновни поступак. Решењем истог органа Уп-1 брј ...-... од 17.06.2014. године поново је одбијен захтев за исправку и брисање података о личности тужиоца, који је и против овог решења изјавио жалбу, али у списима нема података какав је био исход наведене жалбе. Поред тога, тужилац се обраћао Заштитнику грађана због недоношења решења о пријему у професионалну војну службу, који је Одлуком број ... од 17.11.2014. године утврдио да је Министарство одбране, Сектор за људске ресурсе, Управа за кадрове, начинила пропуст у раду, јер поступак јавног конкурса за пријем у професионалну војну службу у коме је учествовао кандидат АА није спроведен у складу са Уредбом о пријему у професионалну војну службу којом су регулисани услови, начин и реализација пријема у професионалну војну службу путем јавног конкурса, те да је министарство кршећи принципе добре управе, супротно одредбама о спровођењу јавног конкурса, пропустило да донесе образложену одлуку коју упућује на разлоге због којих тужилац није примљен у професионалну војну службу, са поуком о праву на правно средство, чиме је тужилац онемогућен у остваривању једног од основних Уставом Републике Србије зајамчених права –права на правно средство против одлуке којом се одлучује о његовом праву. Због отклањања утврђених недостатка Заштитник грађана је Министарству одбране упутио препоруку да без одлагања поступи у складу са одредбама Уредбе о пријему у професионалну војну службу и отклони пропусте у раду и притужиоцу АА омогући остваривање права на начин прописан одредбама о спровођењу јавног конкурса и пријема у професионалну службу. Након тога тужилац је наредбом начелника Генералштаба Војске Србије од 22.09.2015. године постављен по мирнодопској формацији на место ..., чиме је примљен у војну службу, а пре тога је председник Републике донео Указ о постављењу, што произлази из образложења наведене наредбе. Према томе, једина одлука коју је тужилац добио у вези конкурса за пријем у војну службу у својству официра техничке, грађевинске и музичке службе на неодређено време је одлука министра одбране број ...-... од 26.04.2013. године којом је, између осталих, и тужилац изабран за пријем у професионалну војну службу као ... . Против те одлуке тужилац није имао правног интереса да изјављује правни лек, како се то основано у ревизији указује. Од тада, тужилац у вези пријема у професионалну војну службу није добио ниједну одлуку, па није могао да употреби правни лек, како се то и наводи у одлуци Заштитника грађана, из које произлази да, уколико је тужена сматрала да тужилац не поседује услове за пријем у професионалну војну службу, зашта је сазнао након доношења одлуке од 26.04.2013. године, требало је да донесе одлуку о измени те одлуке и тужиоцу омогући право на правно средство против одлуке којом се одлучује о његовом праву.

Све ове доказе другостепени суд није имао у виду или им није дао довољан значај приликом одлучивања о жалби тужене, па због непотпуно утврђеног чињеничног стања, правилност примене материјалног права није могла бити испитана.

У поновном поступку другостепени суд ће поступити по примедбама из овог решења, оценити све доказе који се у списима налазе, а у вези поступака тужиоца ради заштите својих права и у том смислу постојања одговорности тужене због законитог и неправилног рада њених органа. При томе, другостепени суд ће оценити и доказе које је тужилац приложио у односу на нетачне податке о његовој личности који се налазе у јединичном картону, а што је и био разлог због чега тужилац, све до 22.09.2015. године није примљен у војну службу по конкурс од 15.09.2012. године, те да је у војну службу примљен на основу тог истог конкурса и поступка који је спроведен, на основу одлуке министра одбране од 26.04.2013. године.

Пошто оцени да ли је у радњама органа тужене било незаконитог и неправилног рада одлучиће и о осталим тужбеним захтевима које је тужилац у тужби поставио.

Из наведених разлога одлучено је као у изреци решења, на основу члана 416. став 3. Закона о парничном поступку.

**Председник већа-судија
Божидар Вујичић,с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић